

БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА

145 ГОДИНИ

Дирекция „Връзки с обществеността“
Адрес: пл. „Княз Александър I“ № 1, 1000 София
Телефон: (02) 9145-1656
Факс: (02) 980-24-25
E-mail: press_office@bnb.org
www.bnb.bg

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ

23 февруари 2024 г.

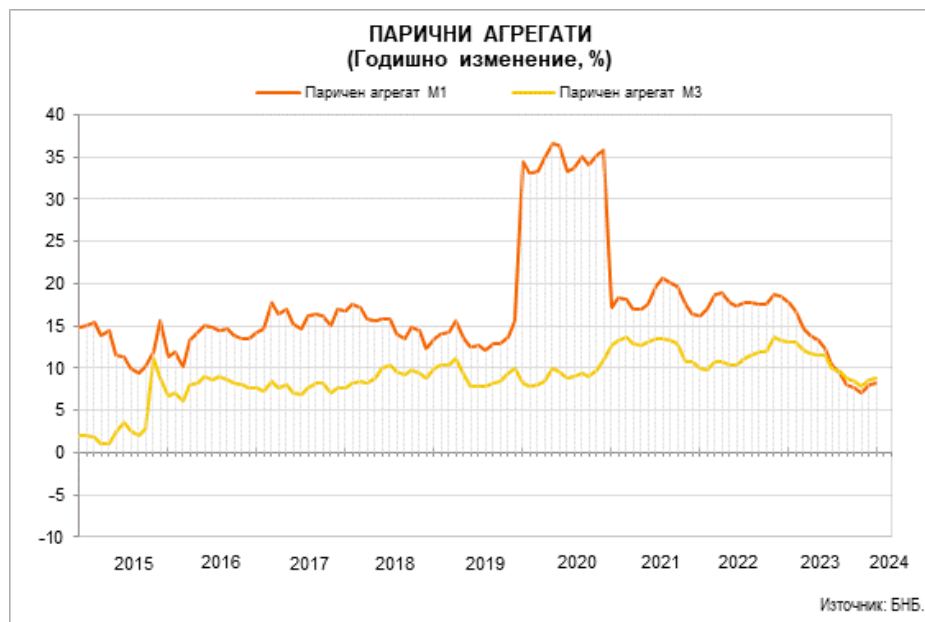
12:00 ч.

ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ¹

Януари 2024 г.

През януари 2024 г. *широките пари* (паричния агрегат $M3^2$) се увеличават на годишна база с 8.8% (8.7% годишно нарастване през декември 2023 година). В края на януари 2024 г. *широките пари* са 154.766 млрд. лв. (78.2% от БВП³) при 154.758 млрд. лв. към декември 2023 г. (84.1% от БВП). Най-бързоликвидният им компонент – паричният агрегат $M1^{4,5}$ се увеличава през януари 2024 г. с 8.2% на годишна база (8% годишен ръст през декември 2023 година).

Графика 1

¹ Пълният комплект от таблици за паричната статистика, както и методологическите бележки, се намират на интернет страницата на БНБ в раздел *Статистика/ Парична и лихвена статистика/ Парична статистика*. На база на постъпила допълнителна информация от отчетни единици е извършена ревизия на данните за декември 2023 година. Наличието на ревизии е указано в обяснителните бележки към съответните таблици с данни.

² Паричният агрегат $M3$ включва паричен агрегат $M1$, депозити с договорен матуритет до 2 г., депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца, и търгуеми инструменти (издадени дългови ценни книжа до 2 години, акции/дялове на фондовете на паричния пазар и репо-сделки).

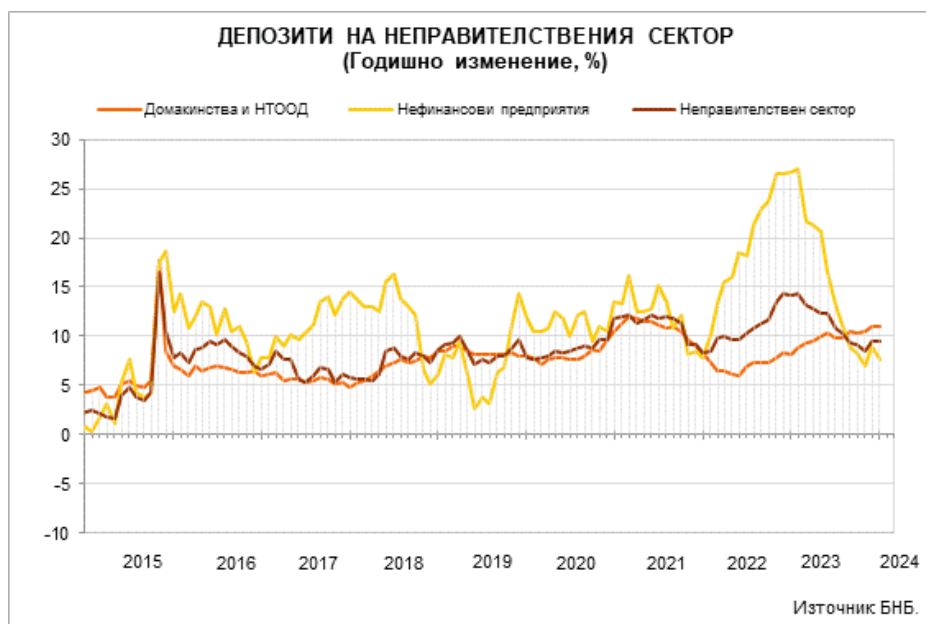
³ При БВП за 2024 г. в размер на 198.025 млрд. лв. и 184.029 млрд. лв. за 2023 г. (прогнозни данни на БНБ).

⁴ Паричният агрегат $M1$ включва най-бързоликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън Парично-финансови институции и овърнайт-депозити в левове и чуждестранна валута).

⁵ Във връзка с извършен анализ на банковите продукти и в съответствие с методологическите изисквания, с данните към януари 2020 г., са прекласифицирани прехвърляеми спестовни депозити от показател *Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца* в показател *Овърнайт депозити* на сектор *Домакинства*. Прекласификациите са нетрансакционни изменения в данните с еднократен ефект - за допълнителна информация относно дефинициите на финансовите потоци виж *Методологически бележки* към данните по парична статистика.

В края на януари 2024 г. депозитите⁶ на неправителствения сектор⁷ са 127.399 млрд. лв. (64.3% от БВП), като годишното им увеличение е 9.5% (9.5% годишно повишение през декември 2023 година). Депозитите на *Нефинансови предприятия* са 42.969 млрд. лв. (21.7% от БВП) в края на януари 2024 година. В сравнение със същия месец на 2023 г. те се увеличават със 7.6% (9% годишно повишение през декември 2023 година). Депозитите на *финансовите предприятия* нарастват с 3.1% на годишна база през януари 2024 година (11.6% годишно понижение през декември 2023 г.) и в края на месеца достигат 4.296 млрд. лв. (2.2% от БВП). Депозитите на *Домакинства и НТООД* са 80.134 млрд. лв. (40.5% от БВП) в края на януари 2024 година. Те се увеличават с 10.9% спрямо същия месец на 2023 г. (11% годишен ръст през декември 2023 година).

Графика 2

Нетните вътрешни активи са 98.204 млрд. лв. в края на януари 2024 година. Те се увеличават с 19.7% спрямо същия месец на 2023 г. (15.9% годишно повишение през декември 2023 година). В края на месеца основният им компонент – *вътрешният кредит*, възлиза на 97.392 млрд. лв. и нараства спрямо януари 2023 г. с 18.1% (14.6% годишно увеличение през декември 2023 година). През януари 2024 г. вземанията от неправителствения сектор⁸ се увеличават с 12.4%, като достигат 93.355 млрд. лв. (12.2% годишно повишение през декември 2023 година).

В края на януари 2024 г. кредитите за неправителствения сектор са 90.618 млрд. лв. (45.8% от БВП) при 90.025 млрд. лв. към декември 2023 г. (48.9% от БВП). През януари 2024 г. те се увеличават на годишна база с 12.3% (12.2% годишно повишение през декември 2023 година). Изменението в размера на кредитите за неправителствения сектор е повлияно и от нетните продажби на кредити от *Други парично-финансови институции (Други ПФИ)*, чиито обем за последните дванадесет месеца е 161.4 млн. лева. На годишна база

⁶ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁷ Неправителственият сектор обхваща сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Инвестиционни фондове*, *Финансови посредници*, *Финансови спомагатели*, *Каптивни финансови институции* и *заемодатели*, *Застрахователни дружества* и *Пенсионни фондове*) и сектор *Домакинства и НТООД (Нетърговски организации, обслужващи домакинствата)*.

⁸ Вземанията от неправителствения сектор по инструменти включват кредити, репо-сделки, дългови ценни книжа и акции и други капиталови инструменти.

продадените кредити⁹ от *Други ПФИ* са 161.4 млн. лв. (в т. ч. 0.4 млн. лв. през януари 2024 г.) като за последните дванадесет месеца няма обратно изкупени кредити.

Кредитите за *Нефинансови предприятия* нарастват със 7.2% на годишна база през януари 2024 г. (7.3% годишно повишение през декември 2023 г.) и в края на месеца достигат 44.273 млрд. лв. (22.4% от БВП). Кредитите за *Домакинства и НТООД* са 38.812 млрд. лв. (19.6% от БВП) в края на януари 2024 година. Спрямо същия месец на 2023 г. те се увеличават с 16.3% (15.9% годишно повишение през декември 2023 година). В края на януари 2024 г. *жилищните кредити* са 20.142 млрд. лв. и нарастват на годишна база с 21% (20.5% годишно увеличение през декември 2023 година). *Потребителските кредити* възлизат на 16.984 млрд. лв. и се увеличават с 12.6% спрямо януари 2023 г. (12.3% годишно повишение през декември 2023 година). На годишна база *другите кредити*¹⁰ намаляват с 0.7% (1.1% годишно понижение през декември 2023 г.), като достигат 399.3 млн. лева. Кредитите за *Работодатели и самонаети лица* се увеличават с 6% на годишна база през януари 2024 г. (6.8% годишно повишение през декември 2023 г.) и в края на месеца са 452.1 млн. лева.

Кредитите, предоставени на *финансови предприятия*, са 7.534 млрд. лв. (3.8% от БВП) в края на януари 2024 година. В сравнение с януари 2023 г. те се увеличават с 25.8% (25.9% годишно повишение през декември 2023 година).

Графика 3

⁹ Включват се всички кредити, които са прехвърлени на трети лица и са изключени от балансите на парично-финансовите институции. Задбалансово отчетаните кредити не попадат в обхвата на показателя.

¹⁰ В показател *други кредити* се включват и средствата, отпуснати на сдруженията на собствениците по *Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради*.

В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ¹¹ БНБ събира информация за всички балансови показатели на ПФИ, включително информация за кредитите, които са реструктурирани¹² или са необслужвани¹³. Предоставяната от банките информация за тези кредити е агрегирана поради това, че за целите на паричната и на лихвената статистика не се събират детайлни данни за кредитите по срокове на просрочие.

В съответствие с международната практика отчитането за паричната статистика се различава от това за надзорни цели, включително при отчитането на кредитите, които са реструктурирани или са необслужвани. Подробна информация относно отчетните правила за целите на паричната статистика се съдържа в методологическите бележки към данните.

Нетните чуждестранни активи са 87.373 млрд. лв. в края на отчетния месец при 87.344 млрд. лв. в края на декември 2023 година. Те нарастват с 2.2% в сравнение с януари 2023 г. (5.6% годишно повишение през декември 2023 година). През януари 2024 г. чуждестранните активи се увеличават с 3.8% (7% годишен ръст през декември 2023 г.), като достигат 105.210 млрд. лева. Чуждестранните пасиви са 17.838 млрд. лв. и на годишна база нарастват с 12.1% (13.8% годишно повишение през декември 2023 година).

¹¹ Регламент (ЕО) №1017/2013 на Европейската централна банка от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор "Парично-финансови институции" (ЕЦБ/2013/33) и Регламент (ЕО) №1072/2013 на Европейската централна банка от 24 септември 2013 г. относно статистика за лихвените проценти, прилагани от парично-финансовите институции по депозити и кредити на домакинства и нефинансови предприятия (ЕЦБ/2013/34).

¹² Реструктурирани кредити са тези, които са определени като реструктурирани експозиции съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) № 680/2014 на Комисията от 16 април 2014 година за определяне, в съответствие с Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета, на техническите стандарти за изпълнение по отношение на предоставянето на информация от институциите на надзорните органи.

¹³ Необслужвани са кредитите, които отговарят на поне едно от условията по член 178 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012.

ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ

(Годишно изменение, %)

	2020	2021	2022	Декември 2023	Януари 2024	
					Салдо (млн. лева)	Годишно изменение (%)
КОМПОНЕНТИ НА М3						
ПАРИ М3 (=1+2+3)	10.9	10.7	13.2	8.7	154,766	8.8
1. ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	35.8	16.5	18.6	8.0	125,154	8.2
1.1. Пари извън ПФИ	12.2	16.0	11.7	8.5	26,759	8.3
1.2. Овърнайт депозити	44.8	16.6	20.6	7.9	98,395	8.2
2. М2 - М1 (Квазипари = 2.1.+2.2.)	-27.0	-5.6	-5.6	11.7	29,612	11.3
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	1.8	-5.9	-5.8	12.1	29,013	11.6
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	-95.2	6.3	2.8	-4.2	599	-3.7
3. М3 - М2(=3.1.)	0.0	0.0	0.0	0.0	0	0.0
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	0.0	0.0	0.0	0.0	0	0.0
ИЗТОЧНИЦИ НА М3						
1. НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	15.3	7.0	16.1	5.6	87,373	2.2
1.1. Чуждестранни активи	12.3	11.3	17.0	7.0	105,210	3.8
1.2. Чуждестранни пасиви	-4.7	41.7	22.0	13.8	17,838	12.1
2. НЕТНИ ВЪТРЕШНИ АКТИВИ (=2.1.+2.2.)	5.4	12.5	7.6	15.9	98,204	19.7
2.1. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.1.+2.1.2.)	7.9	11.9	7.4	14.6	97,392	18.1
2.1.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ¹	384.7	85.5	-64.9	122.1	4,037	734.1
2.1.2. Вземания от неправителствения сектор ²	4.5	8.8	12.5	12.2	93,355	12.4
2.2. ДРУГИ ПОЗИЦИИ³	-161.7	66.1	87.7	4408.4	812	306.8
ДЕПОЗИТИ⁴ И КРЕДИТИ НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИЯ СЕКТОР						
ДЕПОЗИТИ⁴ (=1+2+3)	9.7	9.1	14.3	9.5	127,399	9.5
1. Нефинансови предприятия	10.5	8.5	26.6	9.0	42,969	7.6
2. Финансови предприятия	2.0	17.0	17.0	-11.6	4,296	3.1
3. Домакинства и НТООД	9.7	9.0	8.3	11.0	80,134	10.9
КРЕДИТИ (=1+2+3)	4.4	8.7	12.7	12.2	90,618	12.3
1. Нефинансови предприятия	3.0	4.6	10.4	7.3	44,273	7.2
2. Финансови предприятия⁵	3.6	15.0	19.7	25.9	7,534	25.8
3. Домакинства и НТООД (=3.1.+3.2.+3.3.+3.4.)	6.6	13.4	14.6	15.9	38,812	16.3
3.1. Овърдрафт	-9.0	-0.5	4.1	3.7	1,286	4.5
3.2. Жилищни кредити	11.6	16.5	17.9	20.5	20,142	21.0
3.3. Потребителски кредити	5.0	12.2	12.3	12.3	16,984	12.6
3.4. Други кредити	-22.0	-4.5	5.3	-1.1	399	-0.7
в т. ч. Работодатели и самонаети лица	-	5.8	10.8	6.8	452	6.0

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 2 1071/2013 на ЕЦБ от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2013/33) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*. Отрицателните стойности показват превишение на задълженията спрямо вземанията на *Парично-финансовите институции* към сектор *Държавно управление*.

² Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Инвестиционни фондове*, *Финансови посредници*, *Финансови спомогатели*, *Каптивни финансови институции* и *заемодатели*, *Застрахователни дружества* и *Пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговски организации*, *обслужващи домакинствата*).

³ Включва следните позиции: *Други активи и пасиви* (нето), *Нефинансови активи* и *Отношения между Парично-финансови институции* (нето).

⁴ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁵ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.

На база на постъпила допълнителна информация от отчетни единици е извършена ревизия на данните за декември 2023 година. Наличието на ревизии е указано в обяснителните бележки към съответните таблици с данни.

ПАРИЧНИ ПОКАЗАТЕЛИ

(Принос на компонентите им към годишното изменение, %)

	2020	2021	2022	Декември 2023	Януари 2024
КОМПОНЕНТИ НА МЗ					
ПАРИ МЗ (=1+2+3)	10.9	10.7	13.2	8.7	8.8
1. ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	21.6	12.2	14.4	6.5	6.7
1.1. Пари извън ПФИ	2.0	2.7	2.1	1.5	1.4
1.2. Овърнайт депозити	19.6	9.5	12.3	5.0	5.2
2. М2 - М1 (Квазилари = 2.1.+2.2.)	-10.7	-1.5	-1.2	2.2	2.1
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	0.5	-1.5	-1.3	2.2	2.1
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	-11.2	0.0	0.0	0.0	0.0
3. МЗ - М2(=3.1.)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ОСНОВНИ ИЗТОЧНИЦИ НА МЗ					
1. НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	15.3	7.0	16.1	5.6	2.2
1.1. Чуждестранни активи	14.5	12.9	20.3	8.4	4.4
1.2. Чуждестранни пасиви	-0.8	6.0	4.2	2.8	2.3
2. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.+2.2.)	7.9	11.9	7.4	14.6	18.1
2.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ¹	3.4	3.4	-4.3	2.6	5.7
2.2. Вземания от неправителствения сектор ²	4.5	8.5	11.6	11.9	12.5
в т. ч. Кредити (=а+б+в)	4.2	8.1	11.5	11.6	12.1
а) Нефинансови предприятия	1.6	2.3	4.9	3.5	3.6
б) Финансови предприятия ³	0.2	0.9	1.2	1.8	1.9
в) Домакинства и НТООД	2.4	4.9	5.4	6.2	6.6

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 1071/2013 на ЕЦБ от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2012/33) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*.

² Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Инвестиционни фондове*, *Финансови посредници*, *Финансови спомогатели*, *Каптивни финансови институции* и *заемодатели*, *Застрахователни дружества* и *Пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговески организации*, *обслужващи домакинствата*).

³ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.

На база на постъпила допълнителна информация от отчетни единици е извършена ревизия на данните за декември 2023 година. Наличието на ревизии е указано в обяснителните бележки към съответните таблици с данни.